

Kierunek studiów, rok i kod obszaru efektów kształcenia	Pielęgniarstwo rok akademicki 2024/2025, studia I stopnia, OM1												
	Cykl kształcenia 2024/2025 2025/2026 2026/2027												
Kod przedmiotu	K -kierunkowy /P -podstawowy / C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniariskiej					Rodzaj studiów: I stopnia				Stacjonarne			
Nazwa przedmiotu, jego statut i powiązanie obszarowymi efektami kształcenia	<u>obowiązkowy/</u> BADANIE FIZYKALNE Physical examination												
Grupa zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia się	C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniariskiej												
Jednostka prowadząca	Wydział Profilaktyki i Zdrowia												
Rok, semestr, formy zajęć i liczba godzin	Rok	Semes tr	Ogółem liczba godzin	Forma zaliczenia	Formy zajęć					Punkty ECTS :4			
	I	2	65	E	wykład	ćwiczenia	Seminarium	Samokształcenie	Praktyka zawodowa	Godziny kontaktowe	Zajęcia praktyczne	Praktyka zawodowa	Praca własna
Kierownik i realizatorzy	Osoba prowadząca przedmiot:												
Szacowane nakłady pracy w ECTS	- uzupełnianie notatek z wykładów -10% - przygotowanie teoretyczne - 10% - przygotowanie i przedstawienie prezentacji -10% - przygotowanie do testu -10% - ilość godz. pracy studenta z nauczycielem 60%												
Założenia i cele przedmiotu	Cele: 1. Zapoznanie z podstawową wiedzą dotyczącą badania przedmiotowego i podmiotowego ogólnego i szczegółowego oraz zasadami jego prowadzenia i dokumentowania. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami badania fizykalnego. 2. Omówienie charakterystyki i techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniariskiej 3. Kształtowanie umiejętności przeprowadzenia badania przedmiotowego podmiotowego pacjenta, umiejętności dokonywania analizy i interpretacji wyników dla potrzeb diagnozy pielęgniariskiej i jej dokumentowania 4. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za pacjenta i zapewnienia poczucia intymności w czasie prowadzenia badania fizykalnego												
Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu kształcenia w odniesieniu oraz metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:													
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Po ukończeniu modułu/przedmiotu student zna/rozumie/potrafi:								Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych		Forma zajęć dydaktycznych	

			efektów kształcenia	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:				
W1	C.W32.	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania;	Spr. Ustny/pise mny/test	W, Ćw, SK
W2	C.W33.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;	Spr. Ustny/pise mny/test	W, Ćw, SK
W3	C.W34.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarzkiej;	Spr. Ustny/pise mny/test	W, Ćw, SK
W4	C.W35.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	Spr. Ustny/pise mny/test	W, Ćw, SK
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:				
U1	C.U43.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	Spr. Prakt./ustny	W, Ćw, SK
U2	C.U44.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;	Spr. Prakt./ustny	W, Ćw, SK
U3	C.U45.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	Spr. Prakt./ustny	W, Ćw, SK
U4	C.U46.	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarzkiej;	Spr. Prakt./ustny	W, Ćw, SK
U5	C.U47.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	Spr. Prakt./ustny	W, Ćw, SK
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:				
K1	K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	obserwacja	W, Ćw, SK
K2	K2	przestrzegania praw pacjenta;	obserwacja	W, Ćw, SK
Program przedmiotu	W załączeniu (szczegółowy program kształcenia na odrębnych stronach: tematyka wykładów, liczba godzin, ćwiczeń, seminariów, samokształcenia. Dla samokształcenia dodatkowo wpisać cele i metody jego realizacji, np. przygotowanie raportu, sprawozdania, eseju, prezentacji multimedialnej.)			
Proszę oznaczyć krzyżykami w skali 1-3 jak powyższe efekty są osiąmane na zajęciach w dziedzinie wiedzy, umiejętności i postaw; Wiedza ++ + Umiejętności ++ + Postawy ++				
Forma i warunki zaliczenia:	Obecność na zajęciach, aktywny udział w zajęciach, systematyczne przygotowanie do zajęć, aktywny udział w dyskusji, pozytywny wynik zaliczenia końcowego – sprawdzian ustny lub/i testowy Zaliczenie końcowe/ocena			
	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja, ,			
Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia	Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy: 1. Sprawdzian pisemny (test wielokrotnego wyboru; pytania otwarte) 2. Ocena aktywności studenta podczas zajęć 3. Ocena przygotowania do zajęć Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności: 1. zaliczenie poszczególnych zadań 2. ocena przedstawionego referatu Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych 1. Przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego 2. Samoocena studenta			
Literatura podstawowa i uzupełniająca	1. Dyk D., Badanie fizykalne w pielęgniarstwie, Wyd.. PZWL, Warszawa,2013. 2. Krajewska Kułak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarzek i położnych, Wyd. Czelej, Lublin, 2010. 3. Kokot F.: Choroby wewnętrzne, Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 4. Zarzycka D. , Ślusarska B. : Podstawy pielęgniarstwa Tom 1: Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarzkiej. Tom II : Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarzkiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017			
	Literatura uzupełniająca:			
	1. Hartieb M., Gutkowski K.,Kohut M.: Badanie fizykalne jamy brzusznej z elementami diagnostyki różnicowej,Wyd. Czelej, Lublin,2010. 2. Obuchowicz A.: Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii, Wyd. PZWL, Warszawa,2010			
Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: rzutnik multimedialny, laptop				

Warunki wstępne: Student powinien posiadać wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa				
Ocena	Kryteria zaliczenia przedmiotu – sprawdzian ustny			
Bardzo dobry (5,0)	Zrozumienie tematu i pełna jego realizacja, wykorzystanie materiałów pomocniczych. Odpowiedź na wszystkie zadawane pytania (92,5-100%)			
Ponad dobry (4,5)	Zrozumienie omawianego tematu i pełna jego realizacja. Poprawna merytorycznie odpowiedź na większość pytań (85,5-92%) Wypowiedź na ogół uporządkowana i spójna. Przestrzeganie zasad poprawnego mówienia,			
Dobry (4,0)	Omówienie tematu w sposób poprawny ale niepogłębiony. Poprawna merytorycznie odpowiedź na pytania zawarte w zestawie pytań (76,5-84%). Nieliczne błędy w zakresie posługiwania się pojęciami			
Dość dobry (3,5)	Poprawna merytorycznie ale niepełna odpowiedź na pytania zawarte w zestawie pytań (68,5-76%). Pojedyncze błędy w zakresie posługiwania się pojęciami. Wystarczające słownictwo.			
Dostateczny (3,0)	Wypowiedź splotona, drugorzędne błędy rzeczowe. Poprawna merytorycznie ale niepełna odpowiedź na pytania zawarte w zestawie pytań (60-68%). Kilka błędów w zakresie posługiwania się pojęciami.			
Ocena:	Kryteria oceny sprawdzianu testowego:			
Bardzo dobry (5,0)	Uzyskanie z testu 91% -100%			
Ponad dobry (4,5)	Uzyskanie z testu 86 -90%			
Dobry (4,0)	Uzyskanie z testu 80% -85%			
Dość dobry (3,5)	Uzyskanie z testu 75% - 79%			
Dostateczny (3,0)	Uzyskanie z testu 70%			
Kryteria oceny umiejętności praktycznych				
Punktacja	2	1	0	
Zasady	przestrzega zasad, właściwa technika i kolejność wykonania czynności	przestrzega zasad po ukierunkowaniu	nie przestrzega zasad, chaotycznie wykonuje czynności	
Sprawność	wykonuje pewnie, energicznie	wykonuje po zastanowieniu	wykonuje niepewnie, bardzo wolno	
Skuteczność	uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel	nie zawsze uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel po ukierunkowaniu	nie bierze pod uwagę sytuacji pacjenta, nie osiąga celu	
Samodzielność	działania wykonuje samodzielne	wymaga przypomnienia i ukierunkowania	wymaga stałego naprowadzania i przypominania	
Komunikowanie się z pacjentem	Poprawny i samodzielny, dobór treści	wymaga ukierunkowania w wyborze treści	nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem	
Postawa	potrafi krytycznie ocenić i analizować swoje postępowanie,	ma trudności w krytycznej ocenie i analizie swojego postępowania	nie potrafi krytycznie ocenić i analizować swojego postępowania,	
Punktacja / oceny: bardzo dobry - 12–11 pkt. dobry - 10-8 pkt. Dostateczny- 7–6 pkt. niedostateczny - 5-0 pkt.				
Samokształcenie – kryteria oceny				
Szczegółowe kryteria oceny pracy pisemnej/projektu				
Lp	Elementy pracy	Liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Ocena
1.	Zgodność treści z tematem	0-3		
2.	Poprawność użytej terminologii	0-3		
3.	Poprawność merytoryczna omawianych zagadnień	0-3		
4.	Układ i organizacja treści	0-3		
5.	Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną)	0-3		
6.	Trafność doboru treści/faktów/przykładów	0-3		
Ocena i punktacja				
Bardzo dobry (5,0) – 18 – 17 pkt				

Ponad dobry (4,5) – 16 -15 pkt Dobry (4,0) – 14 pkt Dość dobry (3,5) –13 - 12 pkt Dostateczny (3,0) – 11 – 10 pkt Niedostateczny (2,0) - poniżej 10 pk

---

podpis autora

PROGRAM KSZTAŁCENIA

BADANIE FIZYKALNE

Wykład 30h

ćwiczenia: 20 h.

Samokształcenie: 15 h

Przedmiot: -kierunkowy_obowiązkowy do zaliczenia I roku studiów

Osoba prowadząca przedmiot:

Wykłady 30

Cele dydaktyczno-wychowawcze:

1. Zapoznanie z podstawową wiedzą dotyczącą badania przedmiotowego i podmiotowego ogólnego i szczegółowego oraz zasadami jego prowadzenia i dokumentowania. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami badania fizykalnego.
2. Omówienie charakterystyki i techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwiej
3. Kształtowanie umiejętności przeprowadzenia badania przedmiotowego podmiotowego pacjenta, umiejętności dokonywania analizy i interpretacji wyników dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwiej i jej dokumentowania
4. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za pacjenta i zapewnienia poczucia intymności w czasie prowadzenia badania fizykalnego

Tematyka wykładów:

1. Ogólne zasady prowadzenia badania podmiotowego pacjenta, analiza i interpretacja wyników dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwiej i jej dokumentowania. Przygotowanie pielęgniarstwiej do przeprowadzenia badania fizykalnego. Przygotowanie pomieszczenia do przeprowadzenia badania fizykalnego. Przygotowanie pacjenta do badania fizykalnego.
2. Charakterystyka techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwiej. Podstawy anatomii topograficznej: płaszczyzny, osie i wymiary ciała, okolice i linie ciała, okolice głowy, szyi, tułowia, kończyny górnej i dolnej.
3. Zasady wykorzystania techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, w tym układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego
4. Dokumentowanie wyników badania fizykalnego i wykorzystywanie do oceny stanu zdrowia pacjenta

Tematyka ćwiczeń:

1. Odrębności w badaniu fizykalnym noworodków, niemowląt, dzieci starszych oraz osób dorosłych.
2. Zasady badania fizykalnego układu oddechowego: oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie
Wybrane dolegliwości z zakresu układu oddechowego: ogólna ocena procesu oddychania, rytm oddechowy, nieżyt błony śluzowej nosa, kichanie, chrypka, ból gardła, kaszel, plwocina, duszność, sinica.
3. Zasady badania fizykalnego układu sercowo-naczyniowego: oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie.
Wybrane dolegliwości z zakresu układu krążenia: ból, duszność pochodzenia sercowego, sinica pochodzenia sercowego, obrzęki pochodzenia sercowego, przesięki do jam ciała, zaburzenia rytmu serca, zawroty głowy i omdlenia, ograniczenie tolerancji wysiłku.
4. Zasady badania fizykalnego przewodu pokarmowego: badanie jamy ustnej i gardła, przełyku, jamy brzusznej badanie przez odbytnicę.
Wybrane dolegliwości z zakresu układu pokarmowego: ból brzucha, odbijanie się treści pokarmowej, utrudnienie połykania, zgaga, nudności, wymioty, czkawka, wzdęcia brzucha, biegunka, zaparcia, ocena wyglądu stolca
5. Zasady badania fizykalnego układu nerwowego: badanie nerwów czaszkowych, kończyn górnych, tułowia, kręgosłupa, kończyn dolnych, próby zbornościowe, objawy oponowe, ocena chodu, ocena mowy.
Wybrane dolegliwości z zakresu układu nerwowego: ból głowy, utrata przytomności, drgawki, omdlenia, zaburzenia mowy, trudności w poruszaniu się, parestezje, bóle krzyża, zaburzenia w oddawaniu moczu i stolca.
6. Zasady badania fizykalnego żeńskich i męskich narządów płciowych, badanie położnicze.
Wybrane dolegliwości z zakresu układu moczowego: dolegliwości bólowe, zaburzenia w oddawaniu moczu, ocena moczu.
7. Zasady badania fizykalnego układu kostno-stawowego i mięśniowego. Wywiad, oglądanie, badanie dotykiem, ocena postawy ciała, pomiary długości kończyn, badanie zakresu ruchów stawów, badanie sprawności mięśni.
Wybrane dolegliwości z zakresu układu kostno-stawowego: ból, sztywność stawów, obrzęk, deformacja stawu, guzki reumatoidalne, trzeszczenia podczas ruchów stawów, niestabilność stawowa, unieruchomienie stawu.

Samokształcenie 15 godzin

Cele:

1. Utrwalenie wiadomości z zakresu zasad przeprowadzania badania przedmiotowego i podmiotowego pacjenta
2. Kształtowanie umiejętności dostosowywania interwencji pielęgniarских do rodzaju problemów zdrowotnych pacjenta.

Metody realizacji:

1.Przygotowanie eseju lub prezentacji multimedialnej na temat uzgodniony z nauczycielem:

Tematy:

1. Rozwój fizyczny i psychiczny dziecka od urodzenia do pełnoletności
2. Cechy budowy i fizjologii dziecka w zależności od wieku
3. Wywiad pediatryczny zasady zbierania informacji o dziecku w poszczególnych grupach wiekowych
4. Samobadanie piersi-zasady i techniki

Po zakończeniu zajęć z przedmiotu: badanie fizykalne student powinien;

1. Omówić badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania;
2. Scharakteryzować techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarской
3. Określić znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarской
4. Wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, w tym układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego
5. Przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarской i jej dokumentowania
6. Rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej i w wieku geriatrycznym.
7. Wykazywać empatię i rozumienie problemów pacjenta.
8. Szanować godność pacjenta
9. Systematycznie wzbogacać wiedzę zawodową i posiadać ukształtowane umiejętności, dążenia do profesjonalizmu
10. Przestrzeganie zasad etyki zawodowej, praw pacjenta i tajemnicy zawodowej.